

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

6/2004

Muzeum volyňských Čechů otevřeno!

Od nepaměti se lidé snaží upozornit na sebe a předčít ty ostatní nějakým prvenstvím. Je to touha lidí vyniknout, ale také přinést lidstvu, nebo vložit do jeho dějin něco nového a doposud nevidaného.

Tak trochu (anebo snad dost hodně?) se určitým prvenstvím můžeme v těchto dnech pochlubit i my, volyňští Češi, když dne 14. května roku 2004 ve 13 hod. byla v Podbořanech otevřena stálá expozice Národního muzea v Praze, věnovaná nám, volyňským Čechům.

Co je na tom nového a jedinečného? Zejména to, že doposud žádný národ v Evropě nezřídil a neotevřel samostatnou expozici své menšiny, která se po určité době - u nás jde zhruba o 70 let - navrátila z ciziny do lůna svého národa, za jehož svobodu přinesla ve dvou světových válkách nemalé oběti.

V tom je to naše prvenství. A to také potvrdili řečníci, kteří při slavnostním otevření expozice vystoupili se svými projevy.

Byl to především starosta města Podbořan (velký příznivec volyňských Čechů) Ing. Josef Čerňanský, který ve svém zahajovacím a uvítacím projevu zdůraznil, že značná část volyňských Čechů se usídlila po druhé světové válce na okrese a ve městě Podbořany, kde našla nový domov. Většina původního obyvatelstva, které se dalo ve třicátých letech a ve druhé světové válce do služeb hitlerovského Německa, bylo po válce, jako nepřátelské tomuto státu, odsunuto.

Koncem května roku 1945 sem přišli vojáci Svobodovy armády a v dalších letech pak přijely rodiny z Volyně, aby osídlily tuto část České země a postupně budovaly pro sebe a své potomky vhodné podmínky pro další život. Zakořenily zde, splynuly s osidlení z vnitrozemí a vytvořily tu normální podmínky pro další rozvoj města i okresu.

Druhým řečníkem byl vedoucí oddělení novodobých českých dějin Národního muzea, autor této expozice, PhDr. Stanislav Slavík, který zdůraznil, že česká menšina na Volyni se svými činy zapsala významně do dějin národa. Proto bylo rozhodnuto o jejím životě a přínosu české státosti vytvořit nejdříve putovní a poté stálou expozici Národního muzea. K vytvoření této expozice, pokračoval doktor Slavík, kterou zhlédli naši občané v mnoha okresech republiky, přispěli v první řadě sami volyňští Češi. Tak, jak je nyní zpřístupněna v Podbořanech, vystihuje plně své poslání, bude však v budoucnu stále doplňována a obohacována dalšími exponáty. O tyto doplňky se jistě zaslouží sami volyňští Češi. Vedení města Podbořan má velkou zásluhu na tom, že toto zvláštní oddělení Národního muzea zde našlo stálé místo.

Předseda SCVP a jejich přátel prof. MUDr. Vladimír Dufek, CSc. ve svém projevu poděkoval v první řadě přítomným představitelům města, za jejich ochotu, za jejich snahu, za jejich rozhodnutí věnovat bývalou budovu radnice Muzeu volyňských Čechů. Poděkoval za to, že město věnovalo značnou částku - 350.000 Kč na úpravu a zprůchodnění potřebných místností a za to, že umožnili nám, volyňským

Čechům a Národnímu muzeu tuto výstavu zde stabilně instalovat. Velký dík však nás všech patří i pracovníkům Národního muzea.

Dále se zmínil o životě Čechů na Volyni, o těžkých začátcích prvních osidlenců a i problémech, které museli řešit v cizině, o jejich lásce ke staré vlasti, kterou potvrdili svým vlasteneckým postojem v první světové válce, kdy bojovali v řadách čsl. legií a poté ve druhé světové válce, kdy hromadně vstoupili do čsl. vojenské jednotky v SSSR.

Je namístě zde podotknout, že za sedmdesát let strávených na Volyni tu Češi přežili čtyři státní formace - Rusko, Ukrajinu, Polsko a SSSR a dvě německé okupace. V první světové válce se přes Volyň přehnal třináct válečných vln, které přinesly jen zkázu a nouzi civilnímu obyvatelstvu. Neméně krutá však byla i druhá světová válka.

Slavnostního otevření muzea se také zúčastnil člen zastupitelstva a předseda Komise zdravotní a sociální ústeckého kraje MUDr. Vladimír Záhorský a senátor České republiky Miloslav Pelc, který ve svém stručném, ale výstižném projevu vysoce hodnotil vlastenectví volyňských Čechů a jejich úsilí o novou poválečnou výstavbu tohoto kraje. Přestřížením stuhy poté otevřel výstavní místnosti, které si se zájmem prohlédlo několik desítek pozvaných hostů.

Muzeum volyňských Čechů je umístěno v budově bývalé radnice, která patří k nejstarším zachovalým budovám města. Byla postavena v roce 1751. V budoucnu zde bude také otevřeno muzeum města. Samotné město Podbořany bylo po celá staletí obýváno Čechy a slovan-skými kmeny. Až teprve po válce třicetileté bylo zcela poněmčeno. Poslední česky psané zápisy v městských knihách jsou z měsíce října roku 1624. Poté se psalo už jen německy.

Expozice dějin volyňských Čechů v Podbořanech je otevřena a zpřístupněna široké veřejnosti vždy ve středu až pátek od 7.00 do 11.30 hod. a od 12.00 do 16.00 hod. V sobotu vždy od 8.30 do 14.00 hod.

Expozice je tedy otevřena a zpřístupněna. A co z toho vyplývá pro nás, kteří jsme se narodili ještě na Volyni a pro naše potomky narozené již v Čechách? Přemýšlet o tom, čím expozici ještě obohatit a aktivně přispět k jejímu rozšíření a prohloubení. *Rostislav Hlaváček*

Na shora uvedeného téma nám došel ještě jeden článek, v němž nám návštěvníci z Litoměřic líčí své dojmy z otevření muzea:

Muzeum volyňských Čechů v Podbořanech

14. 5. 2004 se konalo v Podbořanech slavnostní otevření Muzea volyňských Čechů Městského muzea v Podbořanech.

Před třináctou hodinou se scházeli hosté v hale bývalé starobylé radnice a byli mile vítáni hlavním pořadatelem akce, starostou města Ing. Josefem Čerňanským.

V příjemné krajské atmosféře starosta Ing. Čerňanský přistoupil k zahájení.

Po uvítání všech přítomných představil hosty z Prahy předsedu CV SCVP prof. MUDr. Vladimíra Dufka, CSc., Ing. Jiřího Hofmana,

Ing. Václava Petříčka, hospodárku CV Marii Nečasovou a další zástupce CV. Dále představil autora scénáře expozice našeho muzea, nám dobře známého příznivce volyňských Čechů, odborného pracovníka Národního muzea v Praze PhDr. Stanislava Slavíka a senátora z Ústavodárného shromáždění v Praze Miloslava Pelce.

Potom v krásném zahajovacím projevu starosta Ing. Čerňanský sdělil, jak došlo k této významné akci, kdy budova podbořanské radnice se uvolnila a bylo nutno zvažovat nejhodnější možnosti využití této pamětihodné budovy. Protože volyňští Češi a jejich bohatá historie byla velice dobře hodnocena podbořanskou veřejností, bylo přednostně rozhodnuto zřídít v jejich prospěch v této budově Muzeum volyňských Čechů-Městské muzeum v Podbořanech. Dále pak Ing. Čerňanský velmi upřímně a přesvědčivě dokládal oprávněnost takového rozhodnutí a slovy plnými uznání hodnot naši komunitu přispívající k radostně slavnostním pocitům všech volyňských krajanů.

Slova se pak ujal PhDr. Stanislav Slavík z Národního muzea-známy odborník na volyňské téma, autor scénáře expozice tohoto našeho muzea. Ve své úvaze se nejdříve zabývá hodnocením neobyčejných zásluh těch ctihodných pánů, kteří stáli u zrodu myšlenky zachovat trvalou paměť na život Čechů na Volyni. Nemohl všechny jmenovat, aby na někoho nezapomněl. Tito ctihodní pánové úpornou snahou dostát tomuto významnému úkolu podítili celou volyňskou veřejnost ke spolupráci na tomto díle. A jak je známo, psaly se pak vzpomínky, zážitky, kroniky, psala se bohatá historie volyňských Čechů a zahájilo se soustředování exponátů na putovní výstavu. Byla to strhující, cílevědomá angažovanost všech Volyňských, až do té doby, kdy Putovní výstava o životě volyňských Čechů byla připravena k zahájení vernisáže v Zátci. Pak putovala do 29 měst naší republiky, kde všude informovala, kdo byli volyňští Češi a představovala jak žili a jaké hodnoty vytvořili. Pak byly exponáty uloženy v depozitáři Národního muzea.

V další části úvahy doktor Slavík vedl návštěvníka k zamyšlení nad tím, co mu výstava poskytne. Uvedl, že často se v současnosti hovoří o konkrétních dobově podmíněných událostech, aby se zvažovaly a třídily. Pohledem do minula se naskytá příležitost vidět lépe, v čem kotví vývojový pozitivní přínos události.

Ještě mnoho hezkého a pozitivního pak řekl doktor Slavík o volyňských Čechích jako o etniku vysokých morálních kvalit.

Dalším řečníkem byl náš předseda CV prof. MUDr. Vladimír Dufek, který si hned v úvodu posteskl, že mu předřečníci, jak se říká, vzali vítr z plachet, neboť mnohé pocity, které měl i on na srdci, byly již vyjádřeny.

Přesto měl prof. Dufek mnoho o čem hovořit. Především vyjádřil milé překvapení nad tím, jakým způsobem Ing. Čerňanský -starosta Podbořan zdůvodňoval, proč právě tady našly naše tužby o vybudování muzea odezvu. Stejně tak hodnotil a obdivoval úvahu PhDr. Slavíka, mimo jiné s hloubavým pohledem do samotné podstaty muzea. Vyjádřil oběma velké, upřímné

